

В. В. Ковалинський

Ірининський стовп

ІРИНИНСЬКИЙ СТОВП – пам'ятний знак на місці літописної церкви святої Ірини в Києві. Ін. назва – Іринин. колона. І. с. стояв на розі вул. Володимирська та Ірининська, побл. Київ. земської управи, Софій. і Георгіїв. соборів. У «Повісті минулих літ» під 1037 згадується про заснування Ярославом Мудрим 4-х церков, зокрема й на честь св. Ірини – покровительки його дружини Інгігерди. Пізніше при Іринин. церкві відкрито перший жін. монастир. У серед. 13 ст. церква зруйнована монголо-татарами, а у 17 ст. під час спорудження оборон. валів моск. залоги у Верх. місті її руїни засипано землею. У квітні 1833 К. Лохвицький отримав дозвіл на проведення археол. досліджень. Під час розкопок він відкрив частину церк. стін, які за способом мурування, використаними цеглою та цементом були подібні до [Золотих воріт](#). Водночас знайдено 2 мідні хрести, виготовлені грец. майстрами, кілька плиток мозаїч. підлоги, 5 листів свинцю з цвяхами, уламки фігур. кам'яних плит і дзвона. Восени 1850 імператор Микола I під час перебування в Києві наказав залишки Іринин. церкви та Золотих воріт обгородити, а над збереженим вівтарем церкви встановити покрівлю з хрестом. 1863–65, коли брукували вул. Володимирська, пам'ятний знак децю нахилився, тому під нього підвели фундамент. До більшов. перевороту 1917 міська влада дбайливо доглядала І. с. Він не став на заваді навіть тоді, коли побл. проклали трамвайні лінії. Хоча 1927 І. с. надано статус охорон. об'єкта, вночі з 26 на 27 березня 1932, незважаючи на висновки та протести охоронців старовини (попередньо проведені хронометражні дослідж. довели, що пам'ятка не заважає руху транспорту та пішоходів), працівники комунгоспу його зруйнували. Востаннє залишки стародав. підмурків Іринин. церкви дослідники спостерігали влітку 1997, коли на перехресті вул. Володимирська та Ірининська ремонтували інж. мережі.

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Ірининський стовп / В. В. Ковалинський // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2011. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-12605>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).